

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	12
3.6	Personální a pedagogické zajištění	13
3.7	Spoluúčast rodičů.....	14
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	16
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
4	Organizace vzdělávání.....	18
5	Charakteristika vzdělávacího programu	19
5.1	Zaměření školy	19
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	19
5.3	Metody a formy vzdělávání	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	21
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	23
6	Vzdělávací obsah.....	24
6.1	Integrované bloky	24
6.1.1	My a lidé kolem nás	24
6.1.2	Objevujeme svět	28
6.1.3	Poznáváme a staráme se o přírodu	31
6.1.4	Slavíme a oslavujeme.....	34
6.1.5	Staráme se o svoje zdraví.....	38
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	40
6.3	Dílčí projekty a programy.....	40
7	Systém evaluace.....	41

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání - Svět je jako krásná zahrada

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Školní vzdělávací program pro MŠ s první školní přírodní zahradou ve městě

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Letovice, Komenského 671/11, okres Blansko, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Komenského 671/11, Letovice, 67961

KONTAKTY:

telefon MŠ: 516 474 979

telefon ŠJ: 516 474 977

mob. ředitelka MŠ: 725 773 114

e-mail: info@msletovice.cz

datová schránka: u4ektyd

jméno koordinátorů tvorby ŠVP: Hana Holasová, Bc. Veronika Nováková, Bc. Jana Leinveberová

REDIZO: 600105351

IČO: 75024225

IZO: 107600285

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Eva Pařilová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Eva Pařilová - ředitelka MŠ, Hana Holasová - zástupkyně ředitelky MŠ, Bc. Veronika Nováková, Bc. Jana Leinveberová - učitelky MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Letovice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Město Letovice

městský úřad

Masarykovo nám. 19

679 61 Letovice

KONTAKTY:

tel.: 516 482 252

fax: 516 474 111

e-mail: podatelna@letovice.net

www.letovice.net

datová schránka: kzabc6k

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 2. 2020

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: poř. číslo MŠK/5/2020

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 1. 2020

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 30. 1. 2020

AKTUALIZACE DOKUMENTU: 22. 8. 2022

.....
ředitel školy

Eva Pařilová

.....
razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 104/26

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 18

V současné době má MŠ 18 pracovníků. V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

MŠ se nachází uprostřed sídliště vedle ZŠ. Je obklopena certifikovanou školní přírodní zahradou. Před budovou MŠ se nachází víceúčelové hřiště s umělým povrchem, které děti nabádá ke sportovním aktivitám. V blízkosti MŠ jsou historické dominanty města, budova bývalého kláštera Milosrdných bratří, kostel sv. Prokopa a zámek s rozlehlým parkem a dětským hřištěm, který využíváme při pobytu venku v každém ročním období. V dostupné vzdálenosti (asi 15 minut chůze) je Městské kulturní středisko, kde navštěvujeme divadla, výstavy a další kulturní akce. Spolupracujeme se Sborem dobrovolných hasičů Letovice, kteří připravují v nedalekém areálu hasičské zbrojnice akce pro děti. Město Letovice je obklopeno lesy, do kterých chodíme poznávat přírodu.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova MŠ je dvoupodlažní, částečně podsklepená a je obklopená první certifikovanou školní přírodní zahradou na okrese Blansko, která byla zrekonstruována v průběhu roku 2014. V suterénu budovy MŠ se nachází kancelář vedoucí školní jídelny, moderně vybavená kuchyň, sklady potravin, sklady materiálů, žehlárna, sklad prádla a kotelná. MŠ má čtyři třídy, každá třída má svůj vchod, šatnu, umývárnu s WC, sklad hraček, sklad lehátek, technickou místnost a šatnu pro učitelky. Třídy Sluníčka a Koťátka jsou v přízemí, ve kterém je také kabinet pomůcek, sklady hraček a výtvarného materiálu, kabinet učitelek a šatna pro provozní zaměstnance. Třídy Motýlci a Berušky jsou v prvním poschodí, kde je také ředitelna, sborovna, kancelář účetní a sklad hraček a výtvarného materiálu. Na obou podlažích jsou výdejny jídla společné pro dvě třídy. Svačiny a obědy jsou do výdejen dopravovány z kuchyně výtahem.

Na plánování i realizaci školní přírodní zahrady se v letech 2013 - 2014, za pomoci odborníků z Lipky - školkého zařízení pro environmentální vzdělávání, podíleli zaměstnanci MŠ, rodiče i děti. Projektovou dokumentaci zpracovala Ing. arch. Dana Václavíková a po výběrovém řízení provedla realizaci stavební firma HOLAS CZ.

Na školní přírodní zahradě se nachází amfiteátr v přírodním stylu s ohništěm a altán sloužící k setkávání dětí, rodičů, zaměstnanců a partnerů MŠ, k venkovní výuce a kulturním programům. Dále čtyři zahradní domky - Pekárnička s hliněnou pecí, Domeček pro námětové hry dětí, Dílnička s ponky a náradím pro polytechnické činnosti a Kůlnička s náradím a náčiním pro hry na písku a práci na zahradě. V Kůlničce je také uloženo nádobí pro hry v "blátivé kuchyni". Za zahradními domky má každá třída svůj vyvýšený záhon.

Dopravní dostupnost školy:

U MŠ je autobusová zastávka a parkoviště pro rodiče.

Informace z historie školy:

Mateřská škola v Letovicích na ulici Komenského byla otevřena 1. září 1982 pro 120 dětí ve 4 třídách. V letech 2009 - 2010 proběhla rekonstrukce pláště budovy, výměna oken a rekonstrukce školní kuchyně. Po přestavbě zcela nevyhovující původní školní zahrady na přírodní zahradu (v provozu od 1. 9. 2014) se MŠ Komenského stále více profiluje jako mateřská škola zaměřená ve zvýšené míře na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (EVVO).

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Třídy jsou dostatečně velké, s dostatkem denního světla. Podlaha ve třídách je z části pokryta kobercem, z části vinylem. Veškerý dětský nábytek a hygienické zařízení odpovídá antropometrickým požadavkům. U každé třídy je umývárna s WC, které odpovídají antropometrickým požadavkům. Ve všech třídách se nachází sklad kovových lehátek, která se každý den chystají dle aktuální přítomnosti dětí.

Ve všech třídách jsou vybudovány plně vybavené herní koutky - ateliér pro výtvarné a pracovní činnosti, hudebně - dramatický koutek (hudební nástroje, dětské divadlo s maňásky), koutky pro námětové hry (kuchyňka, ordinace, kadeřnictví, obchod), koutek pro pohybové činnosti (míče, lavičky, skluzavky, ribstol, kolotoč, balanční pomůcky, skákací míče, padáky a další drobné náčiní a cvičební pomůcky), koutek zaměřený na rozvoj předmatematické a předčtenářské gramotnosti (knihy, encyklopedie a didaktické pomůcky a hry), polytechnický koutek (šicí stroje, svěráky, lupínkové pilky, kladiva a dostatek materiálu pro polytechnické činnosti) a koutek pro manipulační a konstruktivní hry (stavebnice, kostky).

Ve třídách jsou hračky průběžně obměňovány (k tomu slouží sklad didaktických pomůcek a her) a podle potřeby doplňovány novými. Hračky a pomůcky jsou uloženy tak, aby byly dětem volně přístupné. Při úklidu hraček se děti řídí předem domluveným pravidlem.

Třídy a přilehlé prostory jsou vyzdobeny dětskými pracemi, které si mohou rodiče prohlédnout. Obrázky a výrobky dětí jsou pravidelně obměňovány a následně si je děti zakládají do portfolií.

Při pobytu venku si děti na školní přírodní zahradě mohou vybrat z mnoha herních prvků - houpačky, lanová průlezka, kolotoč, trojhrazda, balanční chodník a klády, zastíněné pískoviště, tunelový kopec s dvojskluzavkou, fotbalové branky a dendrofon.

Naše zahrada má nejen charakteristické prvky přírodní zahrady, jako jsou jezírko, hmatový chodník, bahniště s pumpou a dřevěnými korýtky, vrbové stavby a tříkomorový kompostér, ale také netradiční prvky - kameniště, různě položené klády lípy a mlhoviště, které dětem slouží k osvěžení v horkých dnech. Většina herních prvků je vyrobena z akátového dřeva. Dětem je na zahradě k dispozici pítka.

Z části chodníku je vytvořeno dopravní hřiště, jehož součástí je přechod pro chodce, po kterém se děti dostanou do venkovního skladu hraček a na WC.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- výměna podlahových krytin ve třídách Motýlci a Berušky
- výměna části garnyží v přízemí

- oprava a nátěr plotu kolem areálu školní přírodní zahrady
- oprava vstupní brány
- inovovat systém vstupu do MŠ – Nainstalovat bezpečnostní elektrické otevírání vstupních dveří použitím přístupového čipu
- nový nábytek do skladu prádla
- mobiliář do školní přírodní zahrady a herní prvky (víceúčelová průlezka „Krokodýl“)
- multifunkční kopírovací stroj
- vysoušeče obuvi a rukavic do šaten dětí
- interaktivní tabule

3.2 Životospráva

Naše MŠ je zapojena do programu Skutečně zdravá škola a v roce 2022 získala bronzový certifikát. Rodiče jsou informováni o složení pokrmů ve školní jídelně. Respektujeme potřeby dětí se specifickou dietou. Při úklidu v prostorách školy a mytí nádobí ve školní jídelně/kuchyni používáme ekologicky šetrné čisticí a mycí prostředky. Jídla podávaná dětem neobsahují žádné nežádoucí přísady a minimalizujeme používání polotovarů. Alespoň 75 % všech pokrmů je vyrobeno z čerstvých, nezpracovaných surovin či potravin. Čerstvé, předem nezpracované suroviny a potraviny nakupuje jídelna od pěstitelů, chovatelů a výrobců s provozovnou ve vlastním nebo sousedním kraji, pokud jsou dostupné. Pokrmy v jídelním lístku odrážejí sezónnost a všechny sezónní suroviny jsou v jídelníčku jasně označeny. Pracovníci školní jídelny se zapojují do vzdělávacích a osvětových akcí a jsou alespoň jednou ročně vzděláváni v oblasti zdravé výživy a vaření. Děti mají přístup k pitné vodě dle svých potřeb po celý den pobytu ve školce. Ve třídách slouží dětem nádoby s kohoutkem a na zahradě pítka. Paní učitelky pravidelně připomínají dětem dodržování pitného režimu. Doslazované nápoje jsou nahrazeny nápoji neslazenými. V rámci výuky pořádáme každoroční návštěvy farem. Každoročně pořádáme pro děti, rodiče a veřejnost akce na téma zdravé stravování. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti motivujeme k ochutnávání všech pokrmů pozitivním vzorem.

Organizace dne je daná, zároveň je však dostatečně flexibilní a reaguje na aktuální potřeby dětí a zákonných zástupců. Rodiče i děti jsou informováni o změnách režimu. Doba stanovená pro pobyt venku – 2 hod. denně – bývá dodržována. Za nepříznivých klimatických podmínek (silný déšť, mráz -10 stupňů, silná inverze) se pobyt venku neuskutečňuje. Během pobytu venku mají děti dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i na hřišti, v zámeckém parku, během procházek do okolí MŠ, i v interiéru mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Po obědě následuje odpočinek na lehátku za poslechu pohádky, příběhu, hudby. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme klidové činnosti. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- MŠ je zapojena do programu Skutečně zdravá škola (dále jen SZŠ). Záměrem pro další roky je udržet si bronzový certifikát získaný v roce 2022
- pedagogičtí pracovníci budou děti zapojovat do zdravého stravování – příprava pomazánek, salátů, zeleninových a ovocných špízů. V rámci spolupráce se SZŠ se děti zapojí se do projektu „Ubrousek“
- motivovat děti k ochutnávání nových pokrmů (cizrna, bulgur, kuskus, tofu,...) a různých druhů ovoce a zeleniny
- děti budou pěstovat na záhonech ranou zeleninu k přímé konzumaci
- MŠ uskuteční exkurze pro děti na farmy v okolí (Rodinná farma Hejlovi, Farma dojných a kašmírských koz rodiny Sedlákovy)
- MŠ uspořádá pro rodiče přednášku lektorky a koordinátorky Mgr. A. Hruškové o zdravém stravování spojenou s praktickou ukázkou a ochutnávkou zdravých pokrmů.
- instalaci nových herních prvků na školní zahradě – víceúčelového herního prvku Krokodýl. MŠ poskytne dětem nabídku pohybových a sportovních aktivit
- MŠ bude pravidelně pořádat Den Země pro veřejnost a Minifarmářský trh (děti se budou podílet na výrobě bylinkových sirupů, bylinkových solí, vypěstují bylinky a léčivé rostliny na třídních záhonech a bylinkové spirále
- pedagogičtí pracovníci budou připravovat v maximální možné míře vzdělávací aktivity do prostorů školní přírodní zahrady (inspirace programem „Učíme se venku“)

3.3 Psychosociální podmínky

Kolektiv zaměstnanců MŠ se snaží vytvořit bezpečné a přátelské prostředí pro všechny. Rodičům nově přichozích dětí doporučujeme postupnou adaptaci (nedoporučujeme pobyt rodičů s dítětem ve třídách, spíše postupné prodlužování pobytu dítěte v MŠ. Respektujeme individuální potřeby dětí. S dětmi jednáme citlivě, nenásilně, klidně, na děti nespěcháme. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Vedeme děti k toleranci a samostatnosti při řešení konfliktů. Společně s dětmi vytváříme na začátku školního roku pravidla soužití ve třídě. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád. Dítě má možnost se činností neúčastnit. Vytváříme pro děti takové podmínky, aby byly ve třídě spokojené. S dětmi komunikujeme srozumitelně, empaticky a vstřícně. Děti zbytečně neorganizujeme a v žádném případě jimi nemanipulujeme. Umožňujeme dětem aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování. Nepoužíváme negativní slovní komentáře, dostatečně pozitivně oceňujeme konkrétní projevy a výkony dítěte.

Vztahy mezi dospělými i dětmi jsou založeny na vzájemné důvěře, ohleduplnosti a pomoci. V rámci prevence šikany podporujeme neformální vztahy dětí ve třídě.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- zaměřit se na individualizaci ve vzdělávání, připravovat denní nabídku činností na základě pedagogické diagnostiky
- co nejméně využívat frontální činnosti, co nejvíce zařazovat částečně motivované činnosti
- dbát na důsledné dodržování třídních pravidel
- zaměřit se na autoevaluaci činností
- další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP):
 - individualizované vzdělávání v MŠ (seminář pro sborovnu)
 - seminář na vedení edukativně stimulačních skupin (dále jen ESS)
 - specializační studium pro koordinátory environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (dále jen EVVO)
 - specializační studium pro koordinátory ŠVP

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

06:30 – 09:15

- příchod dětí do MŠ do 8:30 hod., případně lze přizpůsobit potřebám rodičů
- děti v posledním ročníku předškolního vzdělávání přicházejí nejpozději v 08.00 hod.
- spontánní hry a zájmové činnosti podle volby dětí
- rozvíjení podnětů nabídnutých učitelkou – individuální, skupinové, společné
- vzdělávací aktivity dle TVP – řízené nebo částečně řízené individuální nebo skupinové činnosti
- pitný režim v průběhu celého dne.

09:15 – 09:35

- hygiena.
- dopolední svačina.

09:35 – 09:45

- hygiena, příprava na pobyt venku

09:45 – 11:45

- dle klimatických podmínek přenášení dalších činností na školní zahradu
- pobyt na školní zahradě nebo tematicky zaměřená vycházka do okolí MŠ

11:45 - 12:00

- převlékání, hygiena

12:00 – 12:30

- oběd

12:30 – 14:30

- hygiena
- příprava na odpočinek dle individuálního tempa
- odpočinek
- nabídka klidových činností
- hygiena
- individuální, skupinové, společné vzdělávání
- hry a zájmové činnosti dětí

14:30 – 14:50

- hygiena, odpolední svačina

14:50 – 15:30

- hry a zájmové činnosti dětí, postupné rozcházení dětí domů

15:30 – 16:30

- hry a zájmové činnosti ve třídě Sluníčka

16:30

- kontrola tříd a školní přírodní zahrady
- uzavření budovy MŠ a školní přírodní zahrady

Několiokrát týdně zařazujeme nejrůznější pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Vytváříme dětem potřebné zázemí tak, aby se cítily bezpečně, měly dostatek soukromí. Rodičům nově přichozích dětí doporučujeme postupnou adaptaci (nedoporučujeme pobyt rodičů s dítětem ve třídách, spíše postupné prodlužování pobytu dítěte v MŠ. Spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, včetně aktivit, které MŠ organizuje nad rámec běžného programu. Třídy jsou upořádány tak, aby děti měly dostatek prostoru pro spontánní hru, její pokračování a dokončení. Děti motivujeme k vlastní aktivitě a experimentování, umožňujeme jim pracovat svým tempem. Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti v různě velkých skupinách. Dbáme na osobní soukromí dětí a poskytujeme jim možnost neúčastnit se činností. Pokud to děti potřebují, mají možnost odejít do klidného koutku. Při plánování činností vycházíme z potřeb a zájmů dětí, s přihlédnutím k jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem. Vytváříme vhodné materiální podmínky pro plánované činnosti. MŠ je vybavena kvalitními didaktickými hračkami a pomůckami, které jsou postupně obměňovány

a doplňovány. Vzhledem k nedostatku míst v mateřských školách ve městě je počet dětí ve třídách pravidelně navyšován, na výjimku z počtu, na 26 dětí ve třídě. Spojování tříd je maximálně omezeno.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- upřednostňovat činnosti částečně motivované nad činnostmi přímo řízenými učitelkou
- během vzdělávání využívat vhodnou motivaci
- při pobytu venku dopřát dětem dostatek volného pohybu
- podporovat experimentování dětí – děti by měly samy přijít na daný postup, způsob práce

3.5 Řízení mateřské školy

Na základě pracovních náplní jsou jasně stanoveny povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců. Funkční informační systém se opírá o pravidelné pedagogické rady a provozní porady. V případě potřeby jsou zařazovány krátké pracovní schůzky. Na centrálním schodišti je umístěna informační tabule - kalendář, do které jsou zaznamenávány všechny plánované akce. Informace pro rodiče jsou zveřejňovány na webových stránkách MŠ, v šatnách a ve vitrině před budovou MŠ. Ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, na základě pravidelných hospitací a kontrol. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Motivuje zaměstnance a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogům poskytuje dostatek autonomie pro uspořádání tříd a pro plánování vzdělávacích činností ve třídě. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče, nabízí konzultační hodiny, brigády na zahradě, dílničky, besídky, Den Země, přednášky, aj. Při plánování pedagogické práce pedagogové vycházejí z vlastního hodnocení školy, z pedagogické diagnostiky dětí a využívají zpětnou vazbu. Školní vzdělávací program spoluvytváří ředitelka s vybranou skupinou pedagogů. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné.

Naše MŠ spolupracuje se zřizovatelem a dalšími partnery:

- ZŠ (edukativně stimulační skupiny, spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- MAS Boskovicko PLUS (vzdělávací semináře pro pedagogy, pomůcky pro rozvoj polytechnického vzdělávání a čtenářskou pregramotnost a zapojení do strategického rámce MAP)
- ZUŠ (vystoupení pro děti, spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- LIPKA (výukové programy pro děti, spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- LETOKRUH (spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- JUNÁK (spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)

- CSSML (vystoupení pro klienty CSSML, výroba dárek pro klienty CSSML)
- MKS (kulturní a divadelní akce)
- Masarykova střední škola (spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- SDH (oslava dětského dne na hasičárně, spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- Městská policie (poučení dětí o bezpečném chování v silničním provozu formou besedy)
- Nové sdružení zdravotně postižených (spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- ELIM (spolupodílení na tvorbě programu Dne Země)
- PPP (individuální konzultace v případě potřeby zejména v oblasti školní zralosti)
- s ostatními MŠ ve městě (vzájemné návštěvy a konzultace)

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- ve spolupráci se Základní školou Letovice uspořádat ESS pro děti s povinným předškolním vzděláváním
- pokračovat ve spolupráci s partnery MŠ
- pravidelně konat pedagogické rady a provozní porady podle předem stanoveného plánu
- podle potřeby individuální rozhovory se zaměstnanci

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Všechny učitelky prokázují schopnost pracovat v týmu. Respektují pedagogické zásady a pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Ředitelka umožňuje účast na seminářích v rámci DVPP a následné předávání získaných informací na pedagogických radách. Zaměstnanci MŠ mají aktivní přístup k sebevzdělávání.

Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Organizace pracovní doby pedagogů je rozvržena tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Učitelky se překrývají cca 3,5 hodiny denně.

Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

V MŠ nabízíme rodičům a hlavně jejich dětem logopedickou péči, kterou zajišťujeme prostřednictvím logopeda – zaměstnance soukromé kliniky Logo, s.r.o. se sídlem v Brně.

Logopedická péče je hrazena zdravotními pojišťovnami. Práce logopeda s dětmi probíhá přímo v mateřské škole v dopoledních i odpoledních hodinách. Logoped pracuje s dítětem vždy 1x za 14 dní. V případě potřeby MŠ využívá služeb PPP nebo SPC.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- nadále spolupracovat se soukromou klinikou LOGO s.r.o. Brno, logopedickou intervencí zajišťovat jednou za 14 dní
- spolupracovat Pedagogicko-psychologickou poradnou Boskovice, se Speciálně-pedagogickým centrem Blansko, Žižkova
- dodržovat profesní a etický kodex zaměstnance
- snažit se o co nejdelší překrývání pedagogů ve třídách
- další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP):
 - individualizované vzdělávání v MŠ (seminář pro sborovnu)
 - seminář na vedení edukativně stimulačních skupin (dále jen ESS)
 - specializační studium pro koordinátory environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (dále jen EVVO)
 - specializační studium pro koordinátory ŠVP

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Učitelky spolupracovaly s rodiči na řešení problémů ve věcech výchovy a vzdělávání. Zachovávaly mlčenlivost ve věcech rodin dětí.

Pedagogové mají povědomí o rodinném zázemí dětí a při plánování činností vycházejí z jejich individuálních potřeb.

V rámci třídních vzdělávacích programů se daří vtáhnout rodiče do dění ve třídách společnými úkoly pro děti a rodiče na doma. Rodiče mají možnost se zapojovat do akcí MŠ a jednotlivých tříd např. výtvarné dílny, brigády na školní zahradě, Den Země, besídky aj. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje.

Během konzultačních hodin, které se konají 2x ročně (dle potřeby i častěji), učitelky informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

MŠ nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí (besedy s pracovníky PPP pro rodiče na téma adaptace a školní zralost). Rodiče mají možnost zapůjčit si odbornou literaturu o výchově dětí.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- dvakrát ročně uspořádat konzultační hodiny
- v září uspořádat Brigádu pro rodiče a děti, v dubnu uspořádat Den Země
- besedy o školní zralosti a adaptaci na MŠ s Mgr. Lenkou Bínovou
- spolupráce s rodiči při oslavách narozenin dětí – příprava zdravého pohoštění pro děti
- uspořádat společné akce – tvořivé dílny, besídky
- rodiče mají možnost účastnit se logopedické intervence a konzultací s logopedem

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP, je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů. V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační (technické a didaktické) pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte. Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče (logopedická, strukturované učení...). Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga. Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- na začátku školního roku na základě pedagogické diagnostiky vytipovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) a děti s odlišným mateřským jazykem (dále jen OMJ) a pro tyto děti vytvořit následně plán pedagogické podpory (dále jen PLPP), dále pro tyto děti vytvořit soubor karet (piktogramy)
- nákup vhodných pomůcek a metodiky pro děti se SVP a pro děti s OMJ

3.8.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti - cizinci, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, poskytuje jim mateřská škola podporu při osvojování českého jazyka od nástupu do mateřské školy. Pedagogové tomu uzpůsobují didaktické postupy a děti v osvojování

českého jazyka cíleně podporují. Pokud se v mateřské škole vzdělávají alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základní školy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet. Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním). Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.).

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- na začátku školního roku na základě pedagogické diagnostiky vytipovat děti nadané a pro tyto děti vytvořit následně plán pedagogické podpory (dále jen PLPP)
- nákup vhodných pomůcek a metodiky pro děti nadané

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Dlouhodobé záměry na školní roky 2022/2023 – 2023/2024

- v případě, že by se v MŠ vzdělávaly děti od 2 do 3 let, byly by zařazeny do smíšených tříd (max. 3 děti ve třídě). Pokud by byl počet těchto dětí vyšší, budou zařazeny do třídy speciálně vytvořené pro tuto věkovou skupinu, max. do 4 let věku. Pracovní doba pedagogů by byla upravena tak, aby se co nejvíce překrývali a pro posílení pedagogického personálu by byla přijata chůva

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

MŠ Komenského je čtyřtřídní, v každé třídě se vzdělává max. 26 dětí zpravidla od 3 do 7 let. Každá třída pracuje podle vlastního TVP, který vychází ze ŠVP a na jehož vypracování a pravidelném vyhodnocení se podílejí obě učitelky. Charakteristické pro třídy MŠ je zaměření za polytechnickou výchovu, environmentální vzdělávání a rozvoj předmatematických představ pomocí Hejného metody.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Třídy jsou věkově heterogenní, při rozmístění do tříd jsou zohledňována přání rodičů, sourozenci se vzdělávají obvykle v jedné třídě.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Učitelky se překrývají několikrát týdně, od 9:30 do 13:00 hodin, v dopoledním bloku činností, při pobytu venku a při stravování.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání dětí jsou zveřejněna na webových stránkách a zodpovídá za ně ředitelka MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Pokud mají rodiče zájem o individuální vzdělávání, musí podat písemné oznámení do 31. 5. příslušného roku. Dítě je spolu se zákonným zástupcem pozváno k přezkoušení znalostí a dovedností v předem oznámeném termínu.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Po přestavbě zcela nevyhovující původní školní zahrady na přírodní zahradu (v provozu od 1. 9. 2014) se MŠ Komenského stále více profiluje jako mateřská škola zaměřená ve zvýšené míře na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (EVVO). MŠ je členem celostátní sítě mateřských škol se zájmem o ekologickou/environmentální výchovu Mrkvička. Je také zapojena do programu Skutečně zdravá škola - komplexního celoškolského programu kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Dále je součástí projektů Technické školky a EduSTEM - projektů, které mají za cíl hravou formou, přiměřenou věkovým možnostem dětí, podporovat a rozvíjet jejich technické myšlení, tvořivost, manuální zručnost a verbální schopnosti a podporuje děti v bádání a objevování. K rozvoji matematické pregramotnosti využívá mateřská škola principy Hejného matematiky.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- část vzdělávacích činností přesunout na dobu pobytu venku a více využívat potenciál školní zahrady (pečení v peci, práce na poncích v domku „Dílna“, využívání zahradního altánu jako venkovní učebny, krabice s lupami a sítěmi pro pozorování hmyzu a vodních živočichů v jezírku)
- zapojovat děti do přípravy pomazánek, ovocných salátů, zdravých sušenek aj.
- motivovat děti k péči o třídní záhony
- využívat pobytu venku k pohybovým aktivitám
- vést děti k třídění odpadů, kompostování
- využívat v plné míře metodu skutečného prožitkového učení a individualizovaného vzdělávání
- hravou formou rozvíjet u dětí předmatematické představy (na základě principů Hejného matematiky)

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

V rámci výchovně vzdělávacího procesu střídáme jako formy práce s dětmi činnosti spontánní, částečně řízené a řízené. Hlavní formou a nejvýznamnější činností dítěte v předškolním věku je **hra**. V pravém slova smyslu - samostatná, svobodná, dobrovolná a tvůrčí. Pro celkový rozvoj dítěte a jeho úspěšnou socializaci znamená hra všeobecně uznávanou optimální cestu.

Respektujeme individualitu každého dítěte a jeho potřebu hrát si podle svých možností, do hry zbytečně nevstupujeme, ukončujeme ji nenásilně, umožňujeme dětem na rozehranou hru navázat i v dalších dnech.

Neupřednostňujeme hry didaktické na úkor her tvořivých, námětových, dramatizujících a konstruktivních.

Organizační formy řízených činností:

- Individuální - kdykoliv během dne, promyšlená příprava, znalost zájmů dítěte.
- Skupinová - děti pracují v různě velkých skupinách, rozvíjí se kooperace, sociální dovednosti, vzájemná motivace.
- Hromadná - při zprostředkování společného zážitku dětí při dosahování očekávaných výstupů v TVP (výlety, exkurze, delší vycházky, sportovní soutěže a jiné třídní a celoškolní akce), při řešení problémů v komunitním a diskusním kruhu, při seznamování se s novou písní, básní, hrou, novými poznatky ve výukovém kruhu.

Organizace pracovní doby pedagogů umožňuje překrývání učitelek ve třídě několikrát týdně v době od 9:30 do 13:00 hod.

Metody vzdělávání:

Metody výchovně vzdělávací činnosti:

- Slovní - návody, vysvětlení, popis, vyprávění, předčítání
- Názorné - pozorování, předvádění, pokus, exkurze, vycházka
- Praktické - experimentování, prožitkové učení

Prožitkové učení je metoda, kdy východiskem je prožitek společný všem dětem a na základě tohoto prožitku připravujeme činnost pro skupinu dětí. Činnosti se děti účastní na základě vlastního rozhodnutí a zájmu, ne na výzvu učitelky.

Při prožitkovém učení dbáme na:

- spontaneitu (dítě se zapojuje samo z vlastní vůle)
- objevnost (dítě samo objevuje, řeší problém a uplatňuje dosavadní zkušenost)
- komunikativnost (děti pracují ve skupině, domlouvají se)
- aktivitu a tvořivost (dítě si může vybrat mezi nabízenými tématy, materiály)
- konkrétnost (děti samy něco dělají, tvoří, zkoumají)
- celistvost (při činnostech děti zapojují co nejvíce smyslů)

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

V případě vzdělávání dítěte s přiznaným podpůrným opatřením upravuje MŠ podmínky podle aktuálních potřeb. Ke konzultacím využívá školská poradenská zařízení - PPP v Boskovicích a Blansku a SPC v Blansku.

Při stanovení podpůrných opatření postupuje MŠ následovně:

- podpůrná opatření prvního stupně - PLPP
- Ředitelka mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).
- Učitelka mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelkou školy.

Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory), doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně - IVP

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitelky mateřské školy nebo OSPOD (Orgán sociálně-právní ochrany dítěte).

Ředitelka školy určí učitelku odpovědnou za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) a tvorbu IVP.

Ředitelka školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitelka školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jedenkrát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončí poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se tato skutečnost pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Pravidla pro zapojení další subjektů:

MŠ poskytuje dětem s vadami řeči odbornou péči prostřednictvím logopeda. Spolupracuje s PPP v Boskovicích - zaměstnanci poskytují poradenskou pomoc formou přednášek a konzultací.

MŠ nabízí dětem v posledním roce předškolního vzdělávání společnou aktivitu s rodiči - edukativně stimulační skupiny. Ve skupině pracuje maximálně 8 dětí, vede ji 1 pedagog MŠ a 1 pedagog ZŠ. Dítě doprovází vždy jeden z rodičů. Práce ve edukativně stimulačních skupinách (ESS) je zaměřena na rozvoj zrakového a sluchového vnímání, grafomotoriky, řečových a komunikačních dovedností, prostorovou a časovou orientaci, matematické představy.

Zodpovědné osoby:

Za vzdělávání a péči dětí se SVP a nadaných dětí odpovídají třídní učitelky a ředitelka MŠ. Třídní učitelky přizpůsobují vzdělávací nabídku dětem se SVP a dětem nadaným, komunikují s rodiči a s pracovníky školských poradenských zařízení.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Poskytované předměty speciální podpory:

- Zohlednění zdravotního stavu dítěte
- Nácvik sociální komunikace
- Rozvoj grafomotorických dovedností.
- Rozvoj sluchového a zrakového vnímání
- Prostorová a časová orientace
- Rozvoj řečových a komunikačních schopností
- Logopedická péče

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. MŠ nejčastěji uplatňuje individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci).

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z následujících principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte
- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 My a lidé kolem nás

Název integrovaného bloku	My a lidé kolem nás
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Prostřednictvím situací a plánovaných činností se děti seznamují s prostředím mateřské školy, s novými kamarády a dospělými, se kterými si postupně upevňují vztahy. Společně vytváří pravidla soužití ve třídě. Děti poznávají vlastnosti lidí, mravní zásady a život ve společnosti, ve kterém se učí orientovat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • adaptace • pravidla • kamarádi • vztahy • rodina • vlastnosti lidí • ochrana osobního bezpečí • společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka) • mravní zásady

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		spolupracovat s ostatními
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

6.1.2 Objevujeme svět

Název integrovaného bloku	Objevujeme svět
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Děti se prostřednictvím vlastních prožitků seznamují s nejbližším okolím a městem. Získávají poznatky o naší zemi, světadílech, národech a vesmíru. Poznávají dopravní prostředky nejen ve třídě, ale i při pobytu venku. Vypráví své zážitky z cestování. Děti se seznamují s číselnými a matematickými pojmy a začínají se orientovat v prostoru a čase.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> naše město naše země - vlast

Název integrovaného bloku	Objevujeme svět
	<ul style="list-style-type: none"> • světařily, národy a rasy • dorozumívání mezi lidmi • vesmír • cestování • doprava • číselné a matematické pojmy • orientace v prostoru a čase

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření základů pro práci s informacemi rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	sledovat očima zleva doprava chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	děni v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.3 Poznáváme a staráme se o přírodu

Název integrovaného bloku	Poznáváme a staráme se o přírodu
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Děti se prostřednictvím situací a na základě prožitků učí poznávat vše, co je obklopuje - ať živá, či neživá příroda, její ochrana, roční období, počasí a změny v přírodě. Učí se poznávat všemi smysly. Seznamují se se světem vědy a techniky a nejrůznějšími řemesly a povoláním.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • roční období • živá a neživá příroda • počasí • životní prostředí a jeho ochrana

Název integrovaného bloku	Poznáváme a staráme se o přírodu
	<ul style="list-style-type: none"> • změny v přírodě • smysly • předměty a jejich vlastnosti • věda a technika • jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání a zaměstnání

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vlastní zdraví i životní prostředí
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat některá písmena a číslice, popř. slova
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat některá písmena a číslice, popř. slova
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	představivosti a fantazie	
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.1.4 Slavíme a oslavujeme

Název integrovaného bloku	Slavíme a oslavujeme
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Prostřednictvím rozmanitých činností se děti seznamují s tradicemi a slavnostmi, které se k nim váží, seznamují se se světem umění, podílí se na přípravě oslav a akcí v MŠ. Děti rozvíjí svoji čtenářskou

Název integrovaného bloku	Slavíme a oslavujeme
	pregramotnost pomocí literatury.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • oslavy, svátky a tradice • svět výtvarného a dramatického umění • svět hudby a literatury • akce v MŠ (besídky, divadelní a hudební představení, Čarodějnice, Den dětí, Den matek, Mikuláš,...) • výchova k čtenářské pregramotnosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p>
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se	rozvoj poznatků, schopností a dovedností	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	<p>nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	uvědomění si vlastního těla	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj společenského i estetického vkusu	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p>
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	<p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zorganizovat hru</p>
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije		a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	získání relativní citové samostatnosti	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)	
	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	
	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky	
	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“	
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

6.1.5 Staráme se o svoje zdraví

Název integrovaného bloku	Staráme se o svoje zdraví
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Děti se seznamují s lidským tělem, učí se vážit si života a zdraví, pečovat o ně, upevňovat hygienické návyky a prostřednictvím pohybové aktivity dosáhnout duševní pohody a vyrovnanosti. Díky široké nabídce činností rozvíjí svoji sebeobsluhu.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo • životní styl • sporty a pohybové činnosti • zdravé a nezdravé potraviny • zdravé vztahy mezi lidmi • ochrana osobního zdraví a bezpečí • sebeobsluha

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého		
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu rozvoj schopnosti sebeovládání	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozeřovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zachovávat správné držení těla
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých;

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Při tvorbě TVP vycházejí učitelky z ŠVP a na sestavování TVP spolupracují. Vybírají si cíle z pěti integrovaných bloků, které jsou tvořeny tak, aby integrovaly všechny vzdělávací oblasti s tím, že některá oblast může převažovat, zatímco jiných se blok dotýká jen okrajově.

6.3 Dílčí projekty a programy

Od školního roku 2019/2020 je zavedena Metoda dobrého startu - Jana Swierkoszová. Podle této metody pracují učitelky s dětmi s povinným předškolním vzděláváním ve všech třídách MŠ.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	MŠ má vzdělávací program (ŠVP), který vychází z vize a strategie rozvoje školy a je v souladu s RVP, jeho cíle jsou srozumitelné pro pedagogy i rodiče.	pedagogické rady – dotazníky pro rodiče – SWOT analýza – inspekční zpráva	čtvrtletně – 1x ročně – průběžně	ředitelka MŠ
Pedagogické vedení školy	Vedení MŠ aktivně vytváří zdravé školní klima - pečuje o vztahy mezi pedagogy, dětmi a vzájemné vztahy mezi pedagogy a dětmi a jejich rodiči a o vzájemnou spolupráci všech zúčastněných. Vedení MŠ usiluje o zajištění optimálních podmínek vzdělávání.	kontrolní činnost – dotazník pro rodiče – provozní porady – pedagogické rady	průběžně	ředitelka MŠ
Kvalita pedagogického sboru	Styl práce a přístup k dětem celého týmu MŠ musí být jednotný a korespondovat s cíli, zásadami a pravidly ŠVP a TVP.	sebereflexe pedagogů – hospitace ve třídách – kontrola provozních pracovníků	průběžně – dle plánu	ředitelka MŠ
Vzdělávání	MŠ sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v průběhu, při ukončování předškolního vzdělávání a dle možností i v dalším vzdělávání a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.	pozorování – konzultace pedagogů – pedagogické rady – hospitace – diagnostika	průběžně	ředitelka MŠ, učitelky
Vzdělávací výsledky	MŠ soustavně získává informace o posunech výsledků každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními.	diagnostika dětí – hospitace – portfolia dětí – konzultační hodiny s rodiči – ESS	průběžně	ředitelka MŠ, učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	MŠ vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření.	pedagogické rady – pedagogická diagnostika – konzultační hodiny	průběžně	ředitelka MŠ, učitelky

